

Intence

Když mluvíme o intenci a intencionalitě, musíme si dát dobrý pozor na dvě nedorozumění. Především se musíme na jedné straně vyvarovat psychologizace. O intencionalitě můžeme mluvit i tam, kde nemůžeme doložit nějaké vědomí (a tedy ani vědomí nebo třeba jen tušení cíle, a tedy ani vědomý záměr, úmysl apod.). O intencionalitě tedy zcela nepochybně a právem můžeme uvažovat všude tam, kde jsme se od jisté (nedávné) doby naučili vidět tzv. negentropické (negativně entropické) procesy, zejména tedy procesy vitální a ovšem také duševní (zejména myslivé), mravní a společenské, a to ať už předdějinné nebo dějinné.

Na druhé straně pak musíme předběžně vyloučit všechny případy skutečností, které jako by na něco dalšího poukazovaly, ačkoliv tu nemůžeme najít nikoho, žádný subjekt, který by toto poukazování k čemusi dalšímu cíleně rozvrhoval a plánovitě uskutečňoval (nýbrž jen subjekt, který je s to ony stopy rozluštit, přečíst, dešifrovat). Zanechává-li zvíře za sebou stopu, pak tato stopa nepochybně ke zvířeti poukazuje a jeho – až na výjimky – poměrně nedávnou přítomnost na tomto místě dosvědčuje (a zkušený stopař dovede z takové stopy mnohé vyčíst), ale intence tu není žádnou charakteristikou této stopy samotné, nýbrž stopa je stopou po nějakém záměrném, tedy intencionálním jednání, směřujícím však jinam, k něčemu jinému než k této stopě.

Z toho vyplývá, že rozhodující pro posouzení, zda v konkrétním případě jde o intencionální dění (ev. proces), není to, že pro nás něco znamená, že nás k něčemu dalšímu, jinému odkazuje, nýbrž to, že za (nebo před, nebo nad) takovým odkazem k něčemu dalšímu je odkaz k jinému než danému, běžnému kontextu jedné roviny, že tedy skrze to, co nás „jakoby“ oslovuje, nás skutečně oslovuje nový kontext, nový svět – a že toto skutečné oslovení našlo svého konkrétního prostředníky v nějakém (onen poukaz či spíše poukazy sjednocujícím, integrujícím) subjektu.